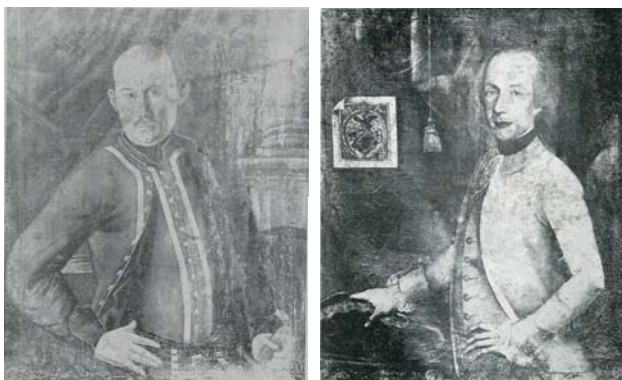

Ižota Frankopanka, 15. st. Dominika Betričić, 16. st.

Portreti senjskih građana, 17.-18. st.

Portreti senjskih građanki, 19.-20. st

Portreti senjskih građana, 18.-19. st.

Portreti F. Vukasovića i K. Knežića, 18.-19. st.

Portreti senjskih građana iz 19. st.

GRADSKI MUZEJ SENJ
u
**AKCIJI HRVATSKOG MUZEJSKOG
DRUŠTVA**
NOĆ MUZEJA 2015.

priređuje izložbu

***KULTURA ODIJEVANJA SENJSKOG
GRAĐANSTVA I PLEMSTVA
KROZ POVIJEST***

Portret senjske građanke iz 18. st.

**Pozivamo Vas da nam se pridružite u
Gradskom muzeju Senj
u petak, 30. siječnja 2015. godine
od 18,00 sati do 01,00 sat poslije ponoći**

Rado Vas očekujemo!

Gradski muzej Senj za ovogodišnju Noć muzeja priprema kulturno-umjetnički program u okviru kojeg će biti predstavljena i prigodna izložba na temu *Kultura odijevanja senjskog građanstva i plemstva kroz povijest*.

Od najranijih vremena čovjek ima potrebu za odijevanjem. Prva odjeća izrađivala se od raznih prirodnih materijala kao što su: koža, krzno, lišće i trava, a prema antropolozi počela se pojavljivati prije više tisuća godina.

Odjeća je također i oblik komunikacije, označava tradiciju, društveni status i ulogu u društvu. Kada se govori o povijesti odjeće svakako je važno spomenuti: stil odijevanja, materijale izrade, tehnologiju i modu. Moda je zapravo jako stara i nastaje u trenutku kad čovjek na sebe stavi nešto drugačiji komad odjeće od ostalih, a ista se tijekom povijesti mijenjala i usavršavala te dala pečat pojedinim povijesnim razdobljima.

U kasnijim razdobljima povijesti odijevanje i odjeća, s obzirom na različite vrste i oblike, mogu se svrstati u tri vremenska razdoblja: odjeća potkraj 17. st. i samog početka 18. st., zatim ona iz sredine 18. st. koja se nosila do potkraj 18. st. i odijevanje tijekom 19. i početkom 20. st.

Poznato je da Grad Senj svojom bogatom kulturno-povijesnom i tradicijskom baštinom zauzima značajno mjesto u povijesti i kulturi hrvatskog naroda i hrvatske države. Tijekom povijesti Senj je kao slobodni kraljevski grad imao raskošne palače i svoj patricijat i druge odličnike. Stoga je poznat i po velikom broju plemićkih obitelji unutar kojih se ističu visoki časnici, suci, trgovci i crkveni velikodostojnici koji su se bavili društveno-političkim, trgovačkim, vojnim i drugim dužnostima i poslovima

Pripremajući izložbu o kulturi odijevanja u Senju kroz povijest, a nakon proučavanja dostupne literature te arhivskih podataka i grafičkih prikaza kao i umjetničkih portreta pojedinih senjskih ličnosti iz društveno-političkog i vojnog života Senja (od kojih se neki čuvaju u Gradskom muzeju Senj ali i u drugim hrvatskim muzejima), došlo se do zaključka da se po načinu odijevanja u Senju od najstarijih vremena vodila briga o načinu i ljepoti odijevanju te da je po odijevanju i modi vidljiv i društveno-politički te socijalni status senjskog stanovništva.

Tijekom povijesti promjene u ženskom i muškom stilu odijevanja Senja i okolice događale su se i

prema statusu u društvu, također i zbog raznih kulturnih utjecaja izazvanih trgovačkim vezama i putovanjima kao i migracijama stanovništva iz raznih područja izazvanih složenim društveno-političkim i vojnim prilikama.

Stoga pripremajući ovu izložbu, Muzej želi skrenuti pozornost na specifičnost, ljepotu i bogatstvo kulture odijevanja senjskih građana i plemića tijekom povijesti. Na izložbi će slikom i riječju biti predstavljen pregled i karakteristika kulture odijevanja pojedinih naroda i civilizacija kroz razna razdoblja povijesti. Posebno će biti predstavljena kultura odijevanja u Senju od najstarijih prikaza načina odijevanja koji su sačuvani na spomenicima kulture, i to na dvjema nadgrobnim pločama od kojih se jedna nalazi na grobu Izote Frankopanke rođene D'Este iz 1456. godine, na kojoj je pokojnica prikazana u renesansnoj odjeći, a druga nadgrobna ploča je Dominike Betričić iz 1509. godine na kojoj je pokojnica prikazana u lokalnoj senjskoj građanskoj odjeći.

Značajno je napomenuti da su trgovačke veze Senja s brojnim europskim središtima tijekom povijesti omogućavale preuzimanje i modnih noviteta u odijevanju senjskih građana i plemića. Pojedini Senjani s vremenom postepeno prihvaćaju europske utjecaje i nove trendove odijevanja. Tako se na ženskoj građanskoj odjeći, iako ista ima sve lokalne značajke, može vidjeti utjecaj baroknih europskih tendencija odijevanja iz 17./18. st. Vanjski utjecaji na odijevanje u Senju sve se više uočavaju tijekom 19. st.

Napominjemo uz sve vanjske utjecaje, Senjani su i dalje njegovali svoj stil odijevanja i nastojali očuvati svoju građansku tradiciju. Uvid u senjsko građansko i patricijsko odijevanje i modu pružaju sačuvani muški i ženski portreti građana i plemića iz 17. 18. i 19. st., kao što su: portret Jurja Senjkovića Mlađega, patricija Matije Konjikovića, Klare Vudragović i drugih, na kojima se isprepleću europski utjecaji i lokalni ukus. Bogatstvo ornamenata i izobilje nakita na odjeći svjedoči o želji senjskog plemstva i građanstva za baroknim sjajem u odijevanju koje je prilagođeno njihovim financijskim mogućnostima.

Tradicija odijevanja iz 18. st. nastavlja se i u 19. st., istom se također željelo pokazati razliku u društveno-političkom statusu pojedinca. Napominjemo da odjeća koja se nosila u 18. i 19. st. nije bila praktična – npr. haljine koje su se tada nosile znatno su otežavale kretanje

dok se u 20. st. više pažnje posvećivalo izradi funkcionalne odjeće u kojoj se moglo s lakoćom kretati i u kojoj se pojedinac ugodno osjećao.

Iz navedenog možemo zaključiti da je tijekom povijesti odijevanje ovisilo o više faktora: kulturnom naslijeđu, tradiciji, životnoj sredini, modnim utjecajima, statusu, dužnostima i poslovima.

Svjesni smo da načinom odijevanja šaljemo drugima sliku o sebi, stilu odijevanja i položaju u društvu. Također odjeća nam pomaže da se prikazemo u jednom drugom svjetlu a prisutna je i značajna u svim segmentima našega života - od rođenja do smrti što je posebno vidljivo i na primjerima Izote Frankopanke rođene D'Este i Dominike Betričić koje su i na nadgrobnim pločama pokazale svoj stil odijevanja i status u tadašnjem društvu.

Na kraju govoreći o odjeći i odijevanju u Senju tijekom povijesti potrebno je istaći kako je odijevanje uz ostalo bilo odraz ekonomskih i društvenih odnosa jednoga vremena u kojem su bogati slojevi društva: senjski građani i građanke te plemići i plemkinje imali veću mogućnost pratiti tadašnje europske trendove odijevanja i mode od ostalog stanovništva.

Vezano za temu, zanimljiva je povijesna priča o palači patricijske obitelji Carina u Senju (danas Župni dom) u koju su senjske gospođe na zabave nošene na nosilkama kao nekada Rimljanke.

U programu Noći muzeja 30. siječnja 2015. godine sudjelovati će i učenici Osnovne škole S. S. Kranjčević, članovi povijesne grupe, predvođeni prof. povijesti Andrejom Kartelo Nekić, koji vrijedno rade na očuvanju i prezentaciji senjske kulturne-povijesne baštine.

Stoga s radošću pozivamo posjetitelje i medije na kulturno-umjetnički program, na razgledavanje (uz gratis ulaznice i stručno vođenje) muzejskih zbirki-izložaba unutar kojih je i najnovija posvećena stotoj godišnjici početka Prvog svjetskog rata kao i na druženje uz čaj, kavu, sokove i domaće frite, od 18,00 sati do 01,00 sat poslije ponoći.

Također, zbog zanimljivosti kulturnog događanja, molimo posjetitelje koji su u prilici da nam se, uz muzejske djelatnike, pridruže za tu prigodu odjeveni u skladu sa temom Noći muzeja, a najljepše kostime prigodno ćemo nagraditi.

Gradski muzej Senj